

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Zagadnienia wstępne	9
ROZDZIAŁ II. Znak, język, kategorie syntaktyczne	22
1. Znak	22
2. Pojęcie języka	25
3. Kategorie syntaktyczne	30
ROZDZIAŁ III. Nazwa, podziały nazw i stosunki zakresowe	40
1. Nazwa	40
2. Podziały nazw	42
Nazwy proste i złożone	42
Nazwy indywidualne i generalne	42
Nazwy ogólne, jednostkowe i puste	44
Nazwy konkretne i abstrakcyjne	46
3. Treść nazwy	47
4. Zakres nazwy	50
5. Terminy języka prawnego	53
6. Stosunki zakresowe nazw	55
ROZDZIAŁ IV. Definicje	58
1. Pojęcie definicji	58
2. Rodzaje definicji	59
Definicje nominalne i realne	59
Definicje sprawozdawcze i projektujące	60
Definicje równościowe i nierównościowe	62
3. Błędy w definiowaniu	66
4. Definicje w prawie	68
ROZDZIAŁ V. Rachunek zdań	71
1. Funkcja zdaniowa	71
2. Funktory nieprawdziwościowe i prawdziwościowe	73
3. Funktory prawdziwościowe jednoargumentowe	74
Asercja	74
Negacja	75

4. Funktory prawdziwościowe dwuargumentowe	76
Koniunkcja	76
Związki alternatywy	78
Alternatywa zwykła	79
Alternatywa rozłączna	79
Dysjunkcja	80
Binegacja	81
Implikacja	82
Równoważność	84
5. Funktory prawdziwościowe trój- i więcejargumentowe	85
6. Funkcja logiczna	86
7. Metody badania funkcji logicznych	88
Metoda sprawdzeń zero-jedynkowych	88
Metoda oparta na dowodzeniu niewprost	89
Metoda dowodów założeniowych	92
Istota rachunków aksjomatycznych	96
8. Prawa logiczne	100
ROZDZIAŁ VI. Elementy rachunku predykatów	108
1. Podstawowe pojęcia	108
2. Rachunek predykatów	112
3. Wyrażenia języka naturalnego i ich odpowiedniki w postaci formuł rachunku predykatów	114
4. Niektóre prawa rachunku predykatów	116
ROZDZIAŁ VII. Teoria nazw	121
1. Ogólna charakterystyka zdań kategorycznych	121
2. Zdania kategoryczne poprzedzone słowem „tylko”	124
3. Zależności między zdaniami kategorycznymi	126
4. Przekształcenia zdań kategorycznych	129
Konwersja	129
Obwersja	130
Kontrapozycja	131
Inwersja	132
5. Sylogizm kategoryczny	133
6. Figury sylogistyczne	134
7. Zasady poprawności trybu sylogistycznego	137
8. Błąd formalny i materialny	144
ROZDZIAŁ VIII. Elementy teorii relacji	146
1. Podstawowe pojęcia teorii relacji	146
2. Elementy relacji. Konwers relacji	146
3. Stosunki między dziedziną a przeciwdziedziną relacji	148
4. Przyporządkowania w relacjach	149
5. Cechy relacji	151
Symetryczność	151
Zwrotność	152

Tranzytywność	153
Spójność	154
6. Relacje szczególnego typu: relacja porządkująca, relacja równościowa	155
Relacja porządkująca	155
Relacja równościowa	156
7. Stosunki zakresowe jako relacje	156
8. Relacje pomiędzy argumentami funktorów prawdziwościowych	158
9. Podział logiczny	161
Klasyfikacja	164
10. Typologia	167
ROZDZIAŁ IX. Uzasadnianie twierdzeń	169
1. Uzasadnianie bezpośrednie i pośrednie	169
2. Implikacja, wynikanie, wnioskowanie	173
Implikacja	173
Wynikanie	174
Wnioskowanie	176
3. Podział wnioskowań	180
4. Wnioskowania niezawodne	181
Wnioskowania dedukcyjne	181
Indukcja enumeracyjna zupełna	183
Sprawdzanie negatywne	184
5. Wnioskowania zawodne	185
Tłumaczenie	185
Sprawdzanie pozytywne	186
Indukcja enumeracyjna niezupełna	187
Wnioskowanie statystyczne	188
Wnioskowanie przez analogię	194
Indukcja eliminacyjna	195
6. Inne podziały wnioskowań	199
7. Błędy we wnioskowaniach	200
ROZDZIAŁ X. Przekazywanie myśli	204
1. Pytania i odpowiedzi	204
2. Perswazja i dyskusja	209
3. Błędy w przekazywaniu myśli	212
ROZDZIAŁ XI. Wypowiedzi oceniające, normatywne i modalne	215
1. Wypowiedzi oceniające	215
2. Normy postępowania	218
3. Wypowiedzi modalne	222
4. Interpretacja logiczna wypowiedzi modalnych	225
5. Interpretacja tetyczna wypowiedzi modalnych	228
ROZDZIAŁ XII. Logika w procesie tworzenia i stosowania prawa	236
1. Proces tworzenia prawa	236
2. Technika prawodawcza	240

---

3. Struktura procesu stosowania prawa	245
4. Ustalenia dotyczące faktów i dotyczące norm	248
5. Subsumpcja i podjęcie decyzji	251
6. Luzy w procesie stosowania prawa	252
ROZDZIAŁ XIII. Logika w wykładni prawa i wnioskowania prawnicze	254
1. Istota wykładni	254
2. Teorie wykładni prawa	256
3. Dyrektywy wykładni	257
4. Niezgodności norm i reguły kolizyjne	261
5. Wnioskowania prawnicze	263
Instrumentalne wynikanie norm z norm	264
<i>Argumentum a simili</i>	265
<i>Argumentum a contrario</i>	267
<i>Argumentum a fortiori</i>	268
Aneks. Zbiór pytań kontrolnych	270
Indeks rzeczowy	317